

ویژه نامه انتخابات هفته اول

نشریه قدم _ شماره صد و نود _ سال نهم _ بهار ۱۴۰۰

- بانوان؛ کانونی در حاشیه
- بیداری دیپلماسی،
- آرزویی نه چندان غریب...
- میوه های نارس بر جام
- سیاست همسایه یا غریبه؟!
- عربستان؛ رفیق دزد یا شریک قافله؟!
- سیاست زدگی دینی

انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشکده حقوق و علوم سیاسی

نشریه قدم - شماره صد و نود - سال نهم - بهار ۱۴۰۰

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشکده حقوق

و علوم سیاسی - شورای سردبیری

صفحه آرایی: فرشته اکبری

طراحی جلد: علی میرزاخانی

هیئت تحریریه:

رای بی رای: نسترن محمد حسینی

کارنامه دولت: کیما محمدزاده

مریم حاجی محمدی

عبدالرحیم ملکان

مستقره: محمد امین ترابی

یاسین میردامادی

 ghadr_motlagh

 ghadr__motlagh

بانوان؛ کانونی در حاشیه

نسترن محمدحسینی

ناهماهنگی ارزش‌ها و هنجارها و از میان رفتن تعادل در استقرار نظام سیاسی، تیری است در قلب مشروعیت هر نظام سیاسی. در ایران نیز، چالش‌هایی که در بازه‌های زمانی متفاوت در بستر سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی رخ داده، به مرور، زخم‌هایی ایجاد کرده که اگر درمان نشوند، جان از تن مشروعیت می‌گیرند. در این چند شماره، در این بخش، به صورت مصداقی و تلویحی، مواردی از این چالش‌ها را بررسی می‌کنیم. ببخشید رویم به شماس و زبانم دراز است. اسائه [] ادب است. می‌خواهم با امیدواری آب در هاون بگویم و از زنها بگویم، در بحث از مقبولیت و مشروعیت.

البته آمار و ارقام تعالی جایگاه زن و نظام خانواده، روی چشم ما جا دارد. مشخص است که ما به لحاظ فرهنگی یک سر و گردن از همه دنیا بالاتریم و فاتح تپه‌های فرهنگی، ماییم. تصدق دست و پای بلورین‌مان. ما از ابتدا میخ‌مان را محکم کوبیدیم. ما بودیم که فهمیدیم میدان خشن سیاست، جایی برای زنان نیست و شرط ریاست قوه مجریه را گذاشتیم «رجل» بودن، در وزارت هم جایی برای‌شان نگذاشتیم. یک سری بحث‌های فقهی هم راه انداختیم تا حرفی نزنند. بعد هم گفتیم، رشدشان در خانه‌داری است و آن را هم در کارهای خدماتی خلاصه کردیم. بین خودمان بماند، در این قسمتش حرفی از فقه و مشارکت در خانه و خانواده نزدیم. ما نگفتیم، شما هم نگویند تا صدایش درنیايد. حق رای و درس‌شان را غنیمت ندانستند. خاک بر دهانم، گفتند می‌خواهیم کار هم کنیم. شما فکر کن

مرد باشی، زنت هم فکر کند، زنت هم پول دریاورد. مادر شاغل! چه ترکیب نامانوسی. حرف‌ها را ببین، در مملکت اسلامی حرف از عدالت و آزادی می‌زنند. موج راه انداختند برای ورزشگاه. آخه زن! اولویت خواسته‌ها و مطالبات تو باید بیمه زنان خانه‌دار باشد، نه این قرتی‌بازی‌ها. البته که ما آن را هم دایورت می‌کنیم. یا می‌گویند موتور و دوچرخه سواری. هنوز متوجه نیستند آن دسته‌های موتور ممکن است نامحرم باشد و باید با حائل سوارش شوند. این ما بودیم که از حجاب گفتیم و اجبارش. هر کسی هم که قبول نکند، چماق‌مان را داریم و دیگر توجیه و تیبینش به ما مربوط نیست. ما بودیم که الگو نساختیم. ما بودیم که نه به اقتصاد واقعی نهادیم نه فرهنگ، نه زنان، نه خانواده. این ما بودیم، حالا از ما طلب‌کار هم هستند. امان از این زن‌ها.

کارنامه دولت (وزارت خارجه و دیپلماسی)

بیداری دیپلماسی،

آرزویی نه چندان غریب...

کیمیامحمدزاده

این روزها مهم‌ترین اخباری که از هر تریبون داخلی و خارجی شنیده می‌شود، چیزی جز انتخابات و نامزدهای احتمالی آن نیست. بدین ترتیب در این نوشته سعی شده تا رویکرد وزارت امور خارجه دولت‌های دهم و یازدهم، نسبت به شرق مورد بررسی قرار گیرد. می‌توان گفت سیاست‌های بین‌المللی مدنظر جمهوری اسلامی تلاشی بوده برای تنظیم و طراحی قواعدی برای مسیری که خود تعیین کرده، نه مسیری که قدرت‌ها برایش تکلیف می‌کند. از این رو از اینجا چالش سیاست خارجه آغاز می‌شود. با نگاهی به سیر تحولات سیاست خارجه می‌توان گفت که سیاست‌هایی که روزی با شعار «نه شرقی نه غربی جمهوری اسلامی» اتخاذ شده بود، امروزه با

سیاست‌های حسبنا الغرب و الغربیون ادامه یافته است. در این هشت سال که محمدجواد ظریف در راس تصمیم‌گیری‌های دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران قرار داشته، از سال ۱۳۹۴ تا سال ۱۳۹۷ تا قبل از خروج آمریکا از برجام، کشور در گیر و دار یک مبارزه برای لغو تحریم‌ها یا لاقول تعلیق آنها بوده است. در سال‌های طلایی بعد از خروج آمریکا از برجام، به جای جایگزینی روابط با کشورهای دیگر دفع سیاست فشار حداکثری دونالد ترامپ و احیای برجام با تروئیکای اروپایی در دستور کار قرار گرفت. در حقیقت عمده وقت و انرژی دستگاه دیپلماسی نه استفاده از ظرفیت‌های کشورهای دیگر بلکه تاکید و تمرکز بیش از حد بر غرب بود. با نیم نگاهی به روابط اقتصادی و سیاسی ایران با کشورهای شرقی مانند هند و چین، متوجه خواهیم شد که پس از خروج آمریکا از برجام روابط با این دو کشور جدی‌تر گرفته شد. در ارتباط با هند روابط بیشتر جنبه سیاسی و کمتر اقتصادی به خود گرفت. در سال پایانی دولت نیز سند همکاری با کشور چین به

امضا رسید که در مقایسه با همکاری که از طرفین انتظار می‌رفت، نقطه قوتی به حساب نمی‌آید، چرا که طی این سال‌ها دیپلماسی ما تنها به ظرفیت‌های کشورهای غربی آگاهی پیدا کرده است و متاسفانه افکار عمومی هم با ادبیات مذاکره با غرب بیشتر ارتباط برقرار می‌کند. کما اینکه شرایط پسانتحریمی اقتضا می‌کرد تا بیداری دیپلماسی نسبت به شرق زودتر و گسترده‌تر اتفاق می‌افتاد.

میوه های نارس برجام

مریم حاجی محمدی

پس از اعلام و قرائت بیانیه‌ای مبنی بر پیگیری فوری وضعیت تحریم‌ها علیه ایران توسط مجلس شورای اسلامی در هفته‌های اخیر بیش از هر زمانی این سوال را برای ما ایجاد کرد که رفع تحریم‌ها و خروج از وضعیت کنونی چه زمانی امکان پذیر است؟

آیا ریشه‌های برجامی که در ۱۸ اکتبر ۲۰۱۵ به خاک نشست و صفی از مردمان امیدوار به بهبود شرایط را به دنبال خود داشت این روزها در حال رشد و پیشرفت است یا اضمحلال؟

هرچند ممکن است با پرسش این سوال از قبیل جواب‌هایی مثل «بازی خوب رقم نخورد»، «بازیگرها سست عنصری کردند» رو به رو شویم که بیشتر بوی ابهام زایی و رفع تکلیف میدهد تا اینکه روشنی بخش مسیر باشد.

ما امیدوار بودیم به بهبود شرایط، کشور و تمامی زیرساخت‌های جامعه در حد توان برای خودکفایی تلاش کردند و عرق جبین از پیشانی خود زدودند اما برقراری روابط گسترده و متناسب با جهان مسالهای پُرواضحی است که میتواند از عوامل ارتقاء هر کشور و مملکتی در ابعاد مختلف باشد.

خداوند در سوره مبارکه حجرات آیه ۱۳ این موضوع را این چنین مورد تاکید خود قرار می‌دهد «یا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ» ای مردم! شما را از مردی و زنی آفریدیم و شما را ملت‌ها و قبیله‌ها قرار دادیم تا به این وسیله یکدیگر را بازشناسید (نه اینکه به این وسیله بر یکدیگر تفاخر کنید) همانا گرامی‌ترین شما نزد خداوند متقی‌ترین شماست.

ضرورت بازشناسی ملل و اقوام دیگر، برقراری ارتباط موثر و پایداری که ضامن پیشرفت یک کشور باشد، نه از بین برنده‌ی حیثیت و خدشه دار شدن چهره‌ی آن مملکت در عرصه‌ی جهانی حتی در دین مبین اسلام نیز تاکید شده است. اما سوالی که شاید ذهن ما را به بن بست فکری برساند این باشد «که آیا ما وارد یک بازی دوسر سوخت شدیم؟ خطوط قرمز برجام به درستی رعایت نشد و تضمین لازم و کافی از کشورهای شرکت کننده در این قرارداد گرفته نشد؟ که این چنین راحت کشور آمریکا بدون هیچ گونه ملاحظه‌ای از این معاهده خارج شد و برای توجیح آن هیچ گونه پاسخ قانع کننده‌ای هم ارائه نداد!»

برجامی که مردم برای آن فتح الفتوح جشن گرفتند و از آن انتظار گشایش داشتند امروز به یک کلاف سردرگم و پُر ابهام و گره تبدیل شد که شاید دیگر هیچ کس برای آن توجیح و توضیحی نداشته باشد.

شاید تنها جوابی که باعث آرامش همه‌ی ما و عامل کوتاه شدن این داستان کش دار شود این باشد که:

«تحریم‌های همه جانبه علیه ایران بی هیچ حرف و شرطی باید لغو شود.»

«تا سیه روی شود هر که در او غش باشد.»

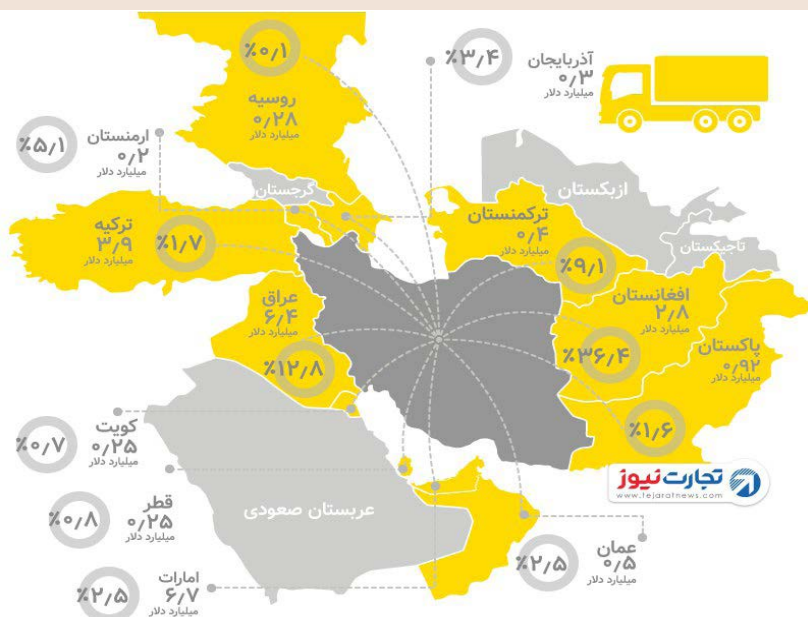
سیاست همسایه یا غریبه؟!

عبدالرحیم ملکان

اگر بخواهیم شرایط فعلی دولت و روند هشت ساله‌ای که دولت تدبیر و امید تا به حال پیش رفته است را در یک اصطلاح رایج خلاصه کنیم، «از اینجا مانده و از آنجا رانده» بهترین انتخاب است. سال ۹۲ بود که حسن روحانی با رویکرد و شعار ارتباط با غرب برای حل مشکلات توانست وارد پاستور شود و جواد ظریف را به عنوان اصلی ترین مهره‌ی پیش برد این امر در سمت وزیر امور خارجه قرار داد. ثمره این نگاه در سال ۹۴ منجر به امضای توافق برجام میان ایران و ۵+۱ شد. پس از روی کار آمدن دونالد ترامپ و خروج ایالات متحده از برجام و تشدید تحریم‌ها، نگاه دولت نه تنها تغییر نکرد بلکه همان روند سابق ادامه پیدا کرد.

در همین زمان، دولت فرصت‌های منطقه‌ای بی‌شماری را از دست داد و نتوانست از ظرفیت همسایگان خود در مناطق خاورمیانه، آسیای مرکزی و قفقاز و همچنین آسیای جنوبی به خوبی بهره ببرد. رابطه‌ی ایران با کشورهای اطرافش در این چند سال نه تنها

رو به بهبودی نگذاشت بلکه بعضا به شرایط بحرانی نیز منجر شد. شیخ‌نشین‌های حاشیه خلیج فارس هر روزه تنش خود را افزایش دادند. مخصوصا امارات متحده عربی ادعای خود را بر جزایر ایرانی بیشتر کرد. رابطه ایران با عربستان سعودی تا پای جنگ پیش رفت. دیپلماسی ایران در قبال افغانستان و مسئله آب نتوانست موفق باشد و رابطه دو کشور تا حدی تیره‌تر شد. از ظرفیت سوریه‌ی پس از جنگ که ایران برای به ثبات رسیدن آن هزینه‌های زیادی کرد استفاده نشد و بازار این کشور را ترکیه پر کرد. رویکرد در قبال مسئله قره‌باغ به شدت منفعلانه بود تا حدی که اسرائیل نتوانست در کنار مرز ایران حضور یابد. این موارد و مثال‌هایی از دست کاملاً نشان دهنده‌ی عدم توجه به همسایگان و عدم وجود یک برنامه‌ی منسجم و صحیح در تعامل با این کشورهاست. متن را با یک آمار به اتمام می‌رسانم که سهم ایران از بازار ۱۱۰۰ میلیارد دلاری همسایگان که اصلی ترین ظرفیت صادراتی‌اش است تنها ۲/۲ درصد می‌باشد.

سهم ایران از کالاهای وارداتی کشورهای همسایه

عربستان؛ رفیق دزد یا شریک قافله؟!

محمد امین ترابی

محمد بن سلمان، ولیعهد سعودی در گفت‌وگویی عنوان کرد که خواهان بهبود و ارتقای روابط با جمهوری اسلامی ایران است. این ادعا از آن جایی بسیار مورد توجه همه رسانه‌ها - اعم از داخلی و خارجی - قرار گرفت که چرخشی بزرگ در سیاست خارجی عربستان سعودی پس از حادثه تسخیر سفارت این کشور در تهران و البته جنگ ۶ ساله یمن بوده است. حال باید این سؤال را مطرح کرد که چه چیزی موجب این چرخش ۱۸۰ درجه ای شده است و بحث از آن چه ضرورتی دارد؟؟؟ شاید بهترین تحلیلی که می‌توان ارائه کرد

سیاست زدگی دینی

یاسین میردامادی

چند شب گذشته در ایام این ماه مبارک و لیالی پر برکت قدر، مداحی معروف در حرم امام رضا (ع) اقدام به خواندن شعری کرد که پیرامون ماجرای جنگ صفین بود. هرچند که مناسبت این شعر با این ایام مشخص نیست؛ اما عقده گشایی‌هایی از جنس سیاست زدگی از آن موج می‌زد. در جای جای شعر، عبارات و الفاظی به کار رفت که در طعن و کنایه به یکی از مسوولین عالی رتبه کشور بود و جز عقل غیر سلیم، کسی منکر آن نیست.

شفاف بگوییم؛ اگر ظریف در مصاحبه اش صحبتی کرده و به هر علت، انتقاداتی به آن وارد است، محل پرداختن به آن، جایی دیگر است. مجامع آکادمیک و علمی برای بررسی و ارزیابی جنبه های

این باشد که عربستان به درستی دریافته که دیگر پدرخوانده حامی (که او را گاو شیرده خوانده بود) برای ماجراجویی‌هایش در یمن و دیگر کشورهای منطقه ندارد. یعنی این طور می‌توان گفت که با روی کار آمدن بایدن در ایالات متحده، تمرکز سیاست خارجی آمریکا از روی غرب آسیا تا حد زیادی برداشته شده و بیشتر روی چین و روسیه و مناسبات با آن‌ها قرار گرفته است. بنابراین، عربستان که با حمایت همه‌جانبه آمریکا و متحدان غربی‌اش در یمن تاخت‌وتاز می‌کرد، اکنون دریافته که شیردوش (!) خود را از دست داده و به درستی و به موقع، به دنبال اصلی‌ترین و مؤثرترین بازیگر منطقه‌ای یعنی ایران آمده است. باشد که بتواند خود را از منجلاب خودساخته جنگ یمن و البته دیگر سیاست‌هایش (مثل تولید عجیب و غریب نفت برای پایین

نگه داشتن قیمت آن جهت خوشایند ارباب آمریکایی‌اش) که اکنون دیگر خریداری ندارد، نجات دهد و افق‌های بزرگ‌تری را به روی خود بگشاید. البته مسلم است که اتفاقات آینده و تحولات منطقه‌ای و جهانی نتیجه نهایی را رقم خواهند زد و تا آن موقع باید منتظر نشست.

طنز

دقت کردید همه‌ی کاندیدای احتمالی ریاست جمهوری تا امروز:

رضایی

لاریجانی

ظریف

رئییسی

جمهوری

عارف

جهانگیری

غرضی

مهمانپرست

ظرفامی

میرسلیم

مطهری

خرازی

شریعتمداری

محسن رفسنجانی

مهرعلیزاده

ستاری

افشار

همه‌شون؛ یعنی همه‌شون! فقط یه دونه

«ر» دارن...

#عباس_بوعذار

#علی_دایی

مختلف صحبت‌های وزیر خارجه از حیث صحت و سقم آن در تطبیق با واقعیات سیاست و روابط بین الملل و... محل بسیار مناسب و مساعدی هستند. همچنین بیانات مقام معظم رهبری و برخورد اخلاق مدارانه ایشان هم فصل الخطاب این منازعه بود.

لکن آنچه بعید بود، حملات غیر منصفانه از سمت برخی جریانات با هدف‌های خاصی بود که بیش از آنکه در نقد از منطق و انصاف برخوردار باشد، به لجن پراکنی شباهت داشت.

در محضر مبارک امام هشتم و زائرین عزیزشان، چنین اشعار و کلماتی دور از شأن چنین ایام و جلسات معنوی بود.

البته از مداحی که سال گذشته نیز در افاضات خود از قماربازی امام حسین (ع) و اهل بیت صحبت ناروایی کرده بود، انتظاری بیش از این نباید داشت.

باید خون گریست به حال جامعه دینی و حکومت اسلامی که ثمره خون شهیدان و معارف گهربار خزانه چهارده قرن تشیع، اکنون به دست چه ناهلانی افتاده است...